

Mykhalchuk R. V. Effectiveness of Different Light Kettlebells Use in the Training Process of Kettlebell Lifters

The article deals with the effectiveness of different light kettlebells in the preparation training process of kettlebell lifters. for staying power improvement. 26 kettlebell lifters aged from 18 to 22 years old. took part in the experiment. The use of different light kettlebells in the preparation process helps to adopt the kettlebell lifters for power loads and to improve nervous-psyche state which significantly increase general amount of training. It is proved that the combination use of the light kettlebells in the preparation process can increase the number of approaches and rises the intensity of loads for further development of sportsmen. The rationality and the effectiveness of the light kettlebells use is proved in the experiments and competitions.

Key words: method, to raise the effectiveness, training, kettlebell lifter, different light kettlebells, micro-cycle, staying power.

Стаття надійшла до редакції 30.10.2002 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – к. п. н. Компанієць Ю. А.

УДК 811.111:378.147

Н. М. Одегова

**РОЗВИТОК УМІНЬ ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ
В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ**

Інтегрований розвиток мовленнєвих умінь як прояв методичного принципу взаємопов'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності є актуальним питанням сучасної методики викладання іноземних мов, яка спирається на ідеї комунікативного підходу. Як зарубіжні [1, с. 152; 2; 3, с. 5; 4], так і вітчизняні [5, с. 52; 6, с. 204] дослідники вказують на доцільність паралельного формування вмінь аудіювання, говоріння, читання й письма, а також фонетичних, лексичних і граматичних навичок тощо з метою максимального уподібнення процесу формування іншомовної комунікативної компетентності реальній комунікації – спілкуванню в повсякденних життєвих та професійних ситуаціях, що охоплює різні види мовленнєвої діяльності.

У межах цієї статті нас цікавить інтегрування таких видів мовленнєвої діяльності, як читання й письмо, які разом забезпечують здійснення писемного мовлення. Для дослідження було обрано один з аспектів навчання читання студентів мовних спеціальностей – домашнє читання. Аналіз існуючих посібників та методичних рекомендацій з домашнього читання англійською мовою [7; 8; 9; 10; 11 та ін.] свідчить

про те, що їх автори й упорядники усвідомлюють реальний потенціал цього аспекту навчання читання для розвитку вмінь письма, а не тільки для розширення лексичного запасу та розвитку вмінь читання й усного мовлення, на що і вказується в передмові. Але далеко не в усіх опрацьованих навчальних матеріалах дійсно має місце таке інтегрування читання й письма. Завдання на розвиток писемних умінь (хоча й охоплюють різні жанри, такі як „summary”, есе, твір, лист, стаття, нарис характеру персонажа, запис у щоденнику тощо) у більшості випадків пропонуються несистематично, не становлять неодмінний компонент опрацювання того чи іншого художнього твору або його фрагменту. Отже, питання інтегрованого навчання домашнього читання й письма потребує цілеспрямованого дослідження, як в теоретичному плані, так і стосовно перспектив практичного втілення теоретично обґрунтованих положень.

З огляду на сказане, метою цієї публікації є вивчення можливостей розвитку вмінь письма англійською мовою в контексті навчання домашнього читання з точки зору відповідних жанрів та конкретних умінь писемного мовлення.

Досягнення цієї мети можливе за умов вирішення таких завдань:

- аналіз жанрів писемного мовлення, які, урахувавши їх специфіку, доцільно включати до занять з домашнього читання;
- визначення вмінь, які отримують розвиток у процесі написання текстів у зазначених жанрах;
- виявлення та порівняння переваг використання зазначених типів тексту в контексті навчання домашнього читання;
- наведення прикладів відповідних завдань.

Жанри писемного мовлення, для роботи з якими виникають сприятливі умови в контексті навчання домашнього читання, можна розподілити на дві групи. До першої групи відносимо „вторинні” тексти, як-от „summary” і *рецензія*, що створюються лише на базі певного вже існуючого „первинного” тексту, у нашому випадку прочитаної книги. Другу групу складають жанри, які не є виключно залежними від якогось оригінального твору, хоча можуть породжуватись і у зв’язку з ним, наприклад, *есе*, *твір*, *лист* тощо.

Розглянемо, спочатку, жанри першої групи.

Summary

Одним із завдань, які асоціюються в нас із заняттям з домашнього читання, є, насамперед, переказ сюжету прочитаного твору. Наші власні уявлення підтвердились під час розгляду зазначених вище відповідних посібників та методичних рекомендацій, автори яких неодноразово звертаються до жанру *summary* як до типу усномовленневого висловлювання, так і до його писемного різновиду. Таку популярність *summary* можна легко пояснити, адже стислий переказ змісту художнього твору дозволяє, з одного боку, здійснити контроль розуміння прочитаного, а з іншого, розвивати навички та вміння усного або

писемного мовлення. Щодо останнього, то написання summary сприяє, передусім, розвитку таких умінь: передавати інформацію на письмі в стислому вигляді [12, с. 51], висловлюватися чітко та точно у письмовій формі [12, с. 83]. Зазначимо, що ці вміння можуть бути в подальшому перенесені і на написання рецензії, одним із змістових компонентів якої є лаконічний виклад сюжету.

Визнаючи очевидну доцільність використання summary для розвитку умінь письма на заняттях з домашнього читання, вважаємо за необхідне виразити сумніви щодо прихильного ставлення студентів до написання цього типу тексту. Якщо, скажімо, висловлювання власної думки стосовно прочитаного художнього твору (в процесі написання рецензії або есе) є природним бажанням читачів, на яких цей твір справив позитивне або негативне враження, і відповідне завдання може бути з ентузіазмом сприйняте студентами, то не кожен студент розуміє, для чого потрібно стисло викладати зміст твору, з яким уже знайомі як студенти його групи, так і викладач. У цьому відношенні, важливим є стимулювання мотивації студентів шляхом пропонування комунікативно спрямованих завдань, в яких стислий переказ сюжету буде виправданим і необхідним для здійснення комунікації. Наведемо приклади:

Приклад 1. Your group mate has called and told you that in his copy of the book you are currently reading in the course of your home reading one of the chapters is missing. You have already read this chapter so you have offered to write its summary and e-mail it to your group mate. Write the summary of the chapter in question (100 words).

Приклад 2. Write a summary (100 words) of ... (the title of a short story or the number of one of the chapters in a book) so that you can remind your group mates of the main events in this story/chapter before you start discussing it in class.

Рецензія

На основі аналізу наявних у науковій літературі дефініцій цього жанру [13, с. 143; 14, с. 27; 15, с. 730; 16, с. 6] ми розглядаємо рецензію на художній твір як статтю художньо-публіцистичного характеру, що містить критичне осмислення літературного твору. Як показує вивчення досвіду викладачів англійської мови, жанр рецензії не отримує належної уваги на практичних заняттях із формування писемної компетентності, на відміну від таких популярних серед викладачів жанрів, як summary, лист, есе тощо. Таке ігнорування цього тексту оцінювально-критичного типу позбавляє студентів реальної можливості розвинути та удосконалити вміння висловлювання на письмі критичного ставлення, а саме: вміння ефективно розкривати в письмовій формі власні погляди та реагувати на погляди інших, передавати на письмі те чи інше емоційне ставлення, наводити та розвивати аргументи, надаючи докази „за” чи „проти” певної точки зору [12, с. 68], структурно вибудовувати аргументи, докази та думки в тексті, що пишеться, систематизувати аргументи, виділяючи в них найважливіші частини та наводячи

ілюстративну та підкріплюючу інформацію [12, с. 84], надавати критичну оцінку літературним творам [12, с. 97] та ін. Ці вміння мають широкий діапазон застосування в писемній діяльності студентів, як під час навчання, так і в межах майбутньої професії. Йдеться про написання відзивів на творчі роботи інших студентів, оглядів прочитаних статей і монографій, а також відгуків на твори учнів.

Зауважимо, що чинна Програма передбачає формування в студентів мовних спеціальностей навичок і вмінь написання рецензій. Серед жанрів, якими мають володіти студенти наприкінці третього року навчання, вказано і рецензію на книгу [12, с. 83]. виправити таку розбіжність практики з теорією можна в контексті саме домашнього читання, яке утворює більш ніж сприятливе середовище для рецензування художніх книг, адже передбачає критичне осмислення прочитаних літературних творів. висловлювання критичного ставлення на письмі у вигляді логічно побудованого та правильно структурованого тексту оцінювально-критичного характеру буде доречним завершенням знайомства з художнім твором, своєрідним підсумком ідей, що обговорювались у дискусіях з одногрупниками. Слід зазначити, що доцільність включення роботи над жанром рецензії до викладання аспекту „домашнє читання” вже відмічалась методистами. Так, Г. В. Лагвешкіна вказує на те, що звернення до книги як до матеріалу для відгуку, (що, за Г. В. Лагвешкіною, може бути навчальним аналогом рецензії) сприяє більш глибокому та критичному осмисленню цієї книги [17, с. 178].

Наведемо приклади завдань, які можна запропонувати студентам для написання рецензії в контексті занять із домашнього читання:

Приклад 3. Imagine that you have been asked to review ... (the title of a book) for the Literature Week organized by your department. Write the review (200-250 words). The plan below [18, с. 12] will help you organize your ideas.

TITLE

AUTHOR

BOOK GENRE

SUBJECT (What is the book about? Is the subject topical/likely to be interesting for other young people of your age? Is the writer saying anything important about people or society?)

SETTING (Where and when does the story take place?)

CHARACTERS (Who are the main characters? What are they like? Are they colourful, realistic, believable, etc? Does the writer describe them well?)

EVENTS/PLOT (What happens? Retell some of the events, especially at the beginning. Don't tell the whole story, just enough to interest your reader.)

OPINION (Was the book entertaining, fast-paced, compelling, etc? What are its best/worst moments? Was it easy or difficult to read the book? Is

the language simple or does it contain complicated grammar structures and many unknown words? Would you recommend others to read the book?)

Приклад 4. As a rule, having read a book that leaves a lasting impression on you (whether favourable or not), you feel like sharing your thoughts about it with your friends and relatives. Now you have an opportunity to reach a wider audience. Write a review (200-250 words) of ... (the title of a book) and place it on the following site: <http://blogcritics.org/become.php>. Before writing the review, consider the questions given below:

- *Are you writing this review for: a) friends, b) strangers, c) other students?*

- *Do you know anything about your potential readers? What? (Take into consideration the type of the site where you are going to place your review and the type of the book itself). Can you use this information to adjust your review to this particular audience and thus make it more persuasive?*

- *What style should you choose for your review: a) informal, b) neutral, c) formal?*

Серед жанрів зазначеної вище другої групи, які в змістовому плані можуть бути не настільки тісно пов'язаними із прочитаним художнім твором, як *summary* та *рецензія*, та для яких книга з домашнього читання може стати просто відправною точкою для самостійного писемного висловлювання, розглянемо *есе (твір)*.

Есе (твір)

Услід за О. Б. Тарнопольським ми трактуємо ці дві назви як синонімічні, такі, що відображають лише різницю в термінах між зарубіжною (*есе*) та вітчизняною (*твір*) методиками, адже як *есе*, так і *твір* передбачають самостійну творчу письмову роботу студентів за заданою темою, в процесі якої студенти висловлюють свої почуття, враження, думки тощо [6, с. 233]. При написанні *есе (творів)*, понад усе, розвиваються вміння ефективно висловлювати в письмовій формі власні погляди та передавати на письмі те чи інше емоційне ставлення [12, с. 68].

Головна перевага жанру *есе (твору)*, що стосується розвитку вмінь письма в контексті домашнього читання, полягає, на нашу думку, в тому, що цей тип тексту є доволі простим в плані як змісту, так і мовного оформлення, оскільки *есе (твори)* пишуться здебільшого „так, як вважає за потрібне автор” [6, с. 233], а не у відповідності до вимог, обумовлених специфікою жанру, як-от уже розглянуті в межах цієї статті *рецензія* та *summary*. Отже, написання студентами *есе (творів)* може мати місце, починаючи вже з першого року навчання з поступовим ускладненням тематики та мовного матеріалу. Щодо *рецензії* та *summary*, то володіння вміннями їх написання вимагається від студентів, починаючи з третього курсу [12, с. 83], що, однак, не виключає можливості використовувати ці жанри на заняттях із домашнього читання і раніше.

Стосовно завдань із написання *есе (творів)* на основі прочитаної книги, то їх зміст обумовлюються, насамперед, тематикою і змістом

власне художнього твору. Бажано тільки, щоб завдання мало ситуативний характер, мотивуючи студентів до висловлювання своїх думок на письмі.

Приклад 5. You are a member of the Speaking Club that is run by the American Centre. The subject of your next meeting is „The Importance of Marriage in the Life of a Woman”. Prepare for this discussion by writing an essay (150-200 words) on this topic. The book „Pride and Prejudice” by Jane Austen / “Bridget Jones’s Diary” by Helen Fielding should form the basis for your essay.

У межах цієї публікації було розглянуто три види письмових робіт, до яких доцільно залучати студентів у контексті навчання домашнього читання з метою забезпечення інтегрованого розвитку вмінь читання й письма, – *summary*, *рецензія* та *есе (вір)*. Як бачимо, кожен із цих жанрів має свої переваги і сприяє розвитку конкретних умінь писемного мовлення. Але на основі прочитаної художньої книги можна створювати й інші типи текстів, приміром, уже згадані вище, *лист*, *стаття*, *нарис характеру персонажа*, *запис у щоденнику*, розгляд яких і може становити предмет подальших розвідок у напрямку інтегрування навчання видів іншомовної мовленнєвої діяльності.

Список використаної літератури

1. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика : учебное пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М. : Издательский центр „Академия”, 2004. – 336 с. **2. Byrne D.** Integrating skills / D. Byrne // *Communication in the classroom. Applications and methods for the communicative approach* / [ed. by K. Johnson and K. Morrow]. – Harlow, Essex : Longman, 1987. – P. 108–114. **3. Liontas J.** Writing across the Second Language Curriculum / J. Liontas // *Іноземні мови*. – 2007. – № 4. – С. 3 – 9. **4. Oxford R.** Integrated Skills in the ESL/EFL Classroom [Електронний ресурс] / Rebecca Oxford // *CAL: Digests*. – 2001. – Режим доступу : <http://www.cal.org/resources/digest/0105oxford.html> **5. Петрашук О. П.** Система навчання іноземної мови / О. П. Петрашук // *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої*. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 37 – 58. **6. Тарнопольський О. Б.** Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навчальний посібник / О. Б. Тарнопольський. – К. : Фірма „ІНКОС”, 2006. – 248 с. **7. Зосімова О. В.** Методичні вказівки з домашнього читання (до книги Гарольда Робінса „The Dream Merchants”) : науково-методичні рекомендації для викладачів та студентів мовних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / О. В. Зосімова, О. В. Глотова. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2011. – 39 с. **8. Левицький А. Е.** Навчальний посібник з домашнього читання англійською мовою (У. С. Моем „Пирого та пиво”) / А. Е. Левицький. – Житомир : Вид-во

ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – 27 с. **9. Методичні рекомендації** для домашнього читання по книзі Р. Л. Стівенсона „Оповідання” (для студентів 3 курсу факультету іноземних мов) [укладач Федорець О. Ф.]. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 216 с. **10. Методичні рекомендації** до домашнього читання по книзі С. Е. Хінтон „Аутсайтери” / [укладач О. В. Пономаренко]. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 151 с. **11. A Way to Success: English for University Students. Reader** / [Н. В. Тучина, Н. О. Зайцева, І. М. Каминін та ін.; худож.-оформлювач Л. Д. Киркач-Осіпова]. – Харків : Фоліо, 2008. – 270 с. **12. Програма** з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : проект / Кол. авторів: С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей (керівники), Ю. В. Головач та ін. – К. : The British Council, 2001. – X, 248 с. **13. Бельчиков Н. Ф.** Рецензия как жанр / Н. Ф. Бельчиков // Факт и художественный образ. Межвузовский сборник научных трудов. – Иваново, 1989. – С. 142–150. **14. Красноярова О. В.** Газетная литературно-художественная критика. Жанры : учебное пособие / О. В. Красноярова. – Иркутск : Иркутский государственный университет, 1999. – 46 с. **15. Словник** іншомовних слів / [за ред. О. С. Мельничука]. – Київ : Головна редакція української радянської енциклопедії, 1985. – 966 с. **16. Яворська С. М.** Рецензія як тип тексту (на матеріалі англійської рецензії) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / С. М. Яворська. – Львів, 2000. – 23 с. **17. Лагвешкина Г. В.** Профессиональная подготовка преподавателя иностранного языка в области письменной речи : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Лагвешкина Галина Викторовна. – М., 1989. – 291 с. **18. Hedge T.** In the Picture / Tricia Hedge. – Nelson, 1985. – 96 p.

Одегова Н. М. Розвиток умінь письма англійською мовою в контексті навчання студентів мовних спеціальностей домашнього читання

Статтю присвячено проблемі інтегрованого навчання англійської мови й письма. Пропонуються шляхи вирішення цієї проблеми в контексті навчання домашнього читання як неодмінного аспекту формування читацької компетентності в студентів мовних спеціальностей. Розглянуто жанри писемного мовлення, специфіка яких обумовлює доцільність їх включення до процесу опрацювання художнього твору, – summary, рецензія, есе (вір). Визначено писемні вміння, які отримують розвиток під час продукування текстів у розглянутих жанрах. Виявлено переваги кожного із зазначених жанрів як компонента занять із домашнього читання. Наведено приклади комунікативно спрямованих завдань для розвитку умінь письма шляхом написання summary, рецензій та есе на основі прочитаних у межах домашнього читання творів. Зазначено інші типи текстів, які можна створювати з опорою на прочитаний художній твір, і докладний аналіз

яких визначає перспективи подальших досліджень у наміченому напрямку.

Ключові слова: інтегроване навчання, домашнє читання, письмо, жанри писемного мовлення, писемні вміння.

Одегова Н. Н. Развитие умений письма на английском языке в контексте обучения студентов языковых специальностей домашнему чтению

Статья посвящена проблеме интегрированного обучения англоязычному чтению и письму. Предлагаются пути решения этой проблемы в контексте обучения домашнему чтению как обязательному аспекту формирования читательской компетентности у студентов языковых специальностей. Рассмотрены жанры письменной речи, специфика которых обуславливает целесообразность их включения в процесс разбора художественного произведения, – summary, рецензия, эссе (сочинение). Определены письменные умения, которые развиваются при написании текстов в рассмотренных жанрах. Выявлены преимущества каждого из указанных жанров как компонента занятий по домашнему чтению. Приведены примеры коммуникативных заданий для развития умений письма посредством написания summary, рецензий и эссе на основе прочитанных в рамках домашнего чтения произведений. Указаны другие типы текстов, которые можно создавать с опорой на прочитанное художественное произведение, и подробный анализ которых определяет перспективы дальнейших исследований в намеченном направлении.

Ключевые слова: интегрированное обучение, домашнее чтение, письмо, жанры письменной речи, письменные умения.

Odegova N. M. Developing English-language Writing Skills in the Course of Teaching Home Reading to Language Students

The article deals with the issue of integrated-skill instruction in English-language reading and writing. This issue is addressed within the frame of teaching home reading which is an integral aspect of developing language students' competence in reading. A selection of the available textbooks and methodological recommendations on home reading have been analyzed from the point of view of the integrated development of reading and writing skills. It has been established that although most authors are aware of the considerable potential of home reading for improving writing skills (judging by the prefaces), few of the examined teaching materials provide the corresponding tasks on a regular basis. Thus, the aim of the article is to explore the possible ways of integrating reading and writing in a home reading class. With this intent a number of writing genres have been considered whose specific features determine the advisability of including them in the process of the analysis of a literary work, – summary, review, essay (composition). The writing skills that are being developed when producing the texts in the considered genres have been specified. The advantages of each of the

indicated genres as part of a home reading class have been brought to light. The samples of communicative tasks aimed at developing writing skills by way of composing summaries, reviews and essays on the basis of the literary works that are part of home reading have been provided. Some other types of texts have been suggested that can be created in connection with a work of literature and whose detailed analysis determines the direction of the further research into the matter of integrated-skill instruction.

Key words: integrated-skill instruction, home reading, writing, writing genres, writing skills.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2013 р.

Прийнято до друку 26.04.2013 р.

Рецензент – к. п. н., проф. Тучина Н. В.

УДК 378.314.6:811.111

Р. В. Олексієнко

ОСТАННІ ДОСЯГНЕННЯ В ОБЛАСТІ АДАПТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

У зв'язку з розвитком усіх сфер суспільства, налагодженням міжнародних зв'язків, торгівлі іноземна мова набуває статусу засобу спілкування. Саме тому постає проблема оптимізації навчання іноземним мовам при підготовці майбутніх перекладачів. Інформатизація усіх сфер діяльності суспільства підвищує вимоги до якості їх підготовки.

Стрімкий розвиток адаптивних інформаційно-комунікаційних технологій (АІКТ), розробка моделей, методів та засобів комп'ютерного навчання надають можливість інтенсифікувати навчальний процес, враховуючи індивідуальні можливості кожного студента – майбутнього перекладача. Але недостатня дослідженість методів навчання засобами АІКТ унеможлиблює їх впровадження в навчальний процес повною мірою. Саме тому дана проблема є актуальною.

Проблеми та особливості використання ІКТ розглядали у своїх роботах: Я. В. Булахова, Р. С. Гуревич, О. В. Давискіба, Л. М. Дунець, М. І. Жалдак, В. Е. Краснопольський, Л. М. Кутепова, І. Д. Малицьката, О. С. Меньяйленко, Г. В. Монастирна, О. В. Овчарук, А. І. Яковлев, А. В. Янковець та ін. Особливості використання адаптивного навчального середовища у процесі навчання у своїх роботах досліджували: О. І. Берг, В. В. Богорев, О. З. Власова, В. В. Краєвський, О. І. Огієнко, О. В. Хуторський, Т. І. Шамова, та інші.

Існуючі дослідження фокусують свою увагу на різних аспектах вивчення і викладання іноземних мов. Не всі дослідження виявляють